8 obres per entendre millor els nous rols de la tercera edat

Les obres de ficció i de telerealitat imprescindibles que escapen dels estereotips tradicionals atribuïts a la gent gran

Il.lustració feta per Josep Conde

En els últims anys, gràcies a la segmentació de les audiències i l'aparició de canals de pagament i serveis streaming, hem vist un **augment en la pluralitat de personatges que protagonitzen diferents produccions, tant de ficció com de telerealitat**.

Un dels grups més estereotipats fins a la data ha estat la tercera edat. La gent gran ha estat sovint reduïda a personatges secundaris i arquetípics amb funcions molt poc diversificades. **Ara, però, ja no és d'estranyar veure una àvia o un avi protagonitzant un producte televisiu, esdevenint l'heroi de la història o mostrant estils de vida i maneres de ser que trenquen amb els esquemes que fins ara estaven arrelats en el món audiovisual.**

A continuació us deixem vuit sèries, pel·lícules o programes, representatius d'aquest moviment en l'actualitat i que no us podeu perdre si voleu entendre els nous rols i visions amb els quals es representa la tercera edat.

1-L'home de 100 anys que es va escapar per la finestra (*Felix Herngren*, 2013)

La pel·lícula, adaptació de la novel·la de l'autor suec Jonas Jonasson, mostra l'aventura d'un avi que decideix escapar de la seva residència per la finestra el dia que compleix cent anys.

El protagonista s'endinsa en una aventura d'allò més divertida amb tota una sèrie de personatges que, si més no, resulten igual o més peculiars que ell. Al mateix temps, tota una sèrie de *flashbacks* ens expliquen la història de l'avi i les seves peripècies. Ha conegut personatges com Franco o Harry Truman i ha format part de fets històrics com la creació de la bomba atòmica, entre d'altres.

En definitiva, una comèdia hilarant que situa un personatge de la tercera edat en un roll que difícilment veiem representat. L'home esdevé un dels personatges més estrambòtics de les ficcions protagonitzades per gent gran.

2-El Método Kominsky *(Netflix, 2019)*

La comèdia estatunidenca, creada per Chuck Lorre, explica com Sandy Kominsky, un actor veterà que va tenir una pinzellada de fama anys enrere, i el seu agent, Norman Newlander, s'enfronten als problemes de la tercera edat amb la millor medicina: l'humor. Al mateix temps, es dediquen a formar nous actors i actrius de Hollywood, amb els quals sorgeixen diferents relacions. La sèrie ens explica les experiències que viuen en la formació d'aquests actors i com gestionen la por a la mort i al fer-se grans a partir de l'humor.

Una ficció guardonada amb un globus d'Or a la millor sèrie de televisió musical o còmica (2018) que no deixa indiferent a ningú i que suposa una gran referència pel que fa a les ficcions protagonitzades per personatges de la tercera edat.

3-Grace and Frankie (*Netflix*, 2015-2020)

Grace és la directiva retirada de l'empresa de cosmètics i Frankie és una mestra d'art hippie. Els seus respectius marits, Robert i Sol, són socis d'un bufet d'advocats. La vida de les dues es complica quan els seus marits anuncien que són homosexuals, que estan enamorats entre ells i que es volen casar. Les dues dones abandonen les seves pròpies llars i es veuen forçades a viure juntes a la casa de la platja que les dues parelles van comprar anys enrere. Ara elles han de fer front els seus divorcis, i avançar al pròxim capítol de les seves vides.

Es tracta de la sèrie original de major duració de Netflix, nominada múltiples vegades als premis *Emmy* i als *Globus d'Or,* on les protagonistes trenquen amb el romanticisme que se sol tractar aquesta edat. Es mostraran, no com a pous de saviesa dedicades a la família, sinó com a imperfectes emprenedores que lluiten per satisfer les seves necessitats en un món que té oblidada la seva generació.

4-Old People's Home For Four Year Olds (*Channel 4*, 2017-2018)

El programa és un experiment social dirigit per un grup d'experts en geriatria i educació infantil. El seu objectiu és crear una situació d'interacció entre un grup de gent gran que viu en una residència i deu preescolars de quatre anys.

Mitjançant aquest experiment, s'expliquen els principals problemes, tant físics com psicològics, als quals s'han d'enfrontar la gent de la tercera edat a Anglaterra. Un programa extrapolable a qualsevol societat que mostra les necessitats de la gent gran i com podem generar un canvi positiu en les seves vides.

Un docugame de convivència que ens captiva amb jocs, activitats i interaccions que resulten d'allò més entranyables. La relació que es crea entre les generacions més joves i les més velles dóna lloc a situacions on regnen l'humor i la sinceritat.

5-The Secret Diary of Hendrik Groen (*Omroep Max,* 2017-2019)

Adaptada a partir de la novel·la holandesa escrita per Hester Velmans, *The Secret Diary of Hendrik Groen* ens mostra el dia a dia de Hendrik Groen, un home de vuitanta-tres anys, vell, però que no es conforma en tenir una vida avorrida, esperant el seu final a la residència.

Henrik Groen ens explica els aspectes positius i els negatius de viure en una residència a partir de l'humor i la sinceritat, passant moments divertits amb els seus amics anant a casinos, classes de pintura i altres activitats del casal. Comença un nou any i Groen iniciarà un nou hàbit; escriure les seves experiències en el seu diari personal.

Una altra obra que ens ensenya com és la vida rutinària a les residències i ens fa prendre consciència dels problemes reals als quals s'han d'enfrontar les persones de la tercera edat.

6-Cuentos de viejos (*Señal Colombia*, 2013-2016)

Es tracta d'un documental animat col·laboratiu transmèdia emès pel Canal Colòmbia. Cuentos de viejos es basa sobretot en dos suports, un de tipus audiovisual, com és la sèrie de televisió, i l'altre, la plataforma web col·laborativa. Els dos estan vinculats entre si.

La sèrie se centra en les històries de la gent gran, les quals van succeir quan aquests eren petits, a partir de la mateixa veu dels protagonistes. Amb l'ajuda de les animacions, que canvien i són personalitzades per a cada història, podem visualitzar tot el que ens van explicant, una eina que permet reconstruir els relats recordats no sols en la seva dimensió històrica, sinó més especialment, en la seva dimensió emotiva, destacant els mecanismes de la memòria.

Pel que fa a la web, es poden trobar totes les temporades, a més es pot participar enviant el teu propi vídeo dels teus avis mentre expliquen una història personal.

7-Arrugas (*Ignacio Ferreras*, 2011)

Un llargmetratge d'animació 2D per a adults, basat en el còmic homònim de Paco Roca (Premi Nacional de Còmic 2008).

Els protagonistes, Emilio i Miguel, són dos avis reclosos en un geriàtric que es fan amics. Emilio, que pateix un principi d'Alzheimer, compta immediatament amb l'ajuda de Miguel i altres companys que tracten d'evitar que vagi a parar a la planta dels desnonats. El seu absurd pla tenyeix d'humor i tendresa el tediós dia a dia de la residència, ja que per a ell acaba de començar una nova vida.

La visualització d'aquest llargmetratge es pot fer per la web *Filmin*.

8-Lodgers for codgers *(Channel 4*, 2020*)*

Una sèrie de televisió britànica de docureality emesa pel *Channel 4*. Dues generacions comparteixen allotjament en un intent de resoldre la crisi de l'habitatge. Es tracta doncs, d'un experiment social en el qual els

joves es troben amb els pensionistes en cites ràpides, i depenent d'aquestes s'instal·laran a viure amb ells. Un programa que barreja les dating show d'habitatge per mostrar la unió d'aquestes dues generacions d'una manera còmica i emotiva a la vegada.

Aquesta producció ha estat comprada per Tv3 i pròximament s'emetrà en aquest canal.

Les produccions on els protagonistes són la gent gran han augmentat molt els darrers anys, inclús en plataformes digitals com Netflix, on la majoria d'usuaris són joves. La visió també ha evolucionat; no són aquella figura romanitzada de coneixement estancada i sense motivacions a la vida. **Ara són el motor d'aventures tant quotidianes com extraordinàries que, en clau d'humor, drama o amor, ens donen el missatge i l'esperança que continua havent-hi vida més enllà dels seixanta.** Aquesta fórmula, present en totes les obres esmentades, no ha deixat indiferent a ningú i ha aconseguit grans índexs d'audiència, així com el favor de la crítica.

Mireia Ribalta, Mireia Centelles, Joel Capdevila, Josep Conde